

**ОДГОВОРИ НА НАЈЧЕШЋЕ ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА У ВЕЗИ СА ОДЛУКОМ О
УПРАВЉАЊУ РИЗИКОМ ЛИКВИДНОСТИ БАНКЕ („Службени гласник РС“, бр.
103/2016)**

Датум последњег ажурирања: 14. јул 2017. године

бр. питања	1.
тачка 2.	
питање	Утврђивање депозита физичких лица, који треба да укључе и мала и средња предузећа у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала претпоставља да се обрачун изложености према Одлуци о адекватности капитала треба да има на месечном нивоу или је важећи последњи, званични квартални обрачун послат Народној банци Србије?
одговор	Утврђивање да ли мало или средње предузеће испуњава услове да буде разврстано у класу изложености према физичким лицима како би се утврдило да ли депозит тог предузећа испуњава услове да се третира као депозит физичког лица се врши са стањем на дан достављања извештаја о показатељу покрића ликвидном активом, односно на месечном нивоу.

бр. питања	2.
тачка 2. став 1. одредба под 8)	
питање	Да ли се приликом утврђивања износа депозита тог малог или средњег предузећа посматра стање депозита само на дан обрачуна показатељ покрића ликвидном активом или се посматра нпр. просек дневних стања у току месеца за који се извештава?
одговор	Посматра се стање депозита тог малог или средњег предузећа на дан обрачуна показатеља покрића ликвидном активом.

бр. питања	3.
тачка 14. став 1. и тачка 15. став 1.	
питање	Овим тачкама се експлицитно наводи да је банка дужна да израчунава показатељ покрића ликвидном активом на збирном нивоу. Да ли то значи да ће обрачун на нивоу појединачних значајних валута бити само обрачунска категорија?

одговор	<p>У тачки 14. Одлуке се не наводи да је банка дужна да обрачунава показатељ покрића ликвидном активом збирно у свим валутама већ да је дужна да тај показатељ збирно у свим валутама одржава на нивоу који није нижи од 100%.</p> <p>У тачки 15. Одлуке се наводи да је банка дужна да обрачунава показатељ покрића ликвидном активом збирно у свим валутама и појединачно у свакој значајној валути.</p> <p>Иако је банка дужна да само показатељ покрића ликвидном активом збирно у свим валутама одржава на нивоу изнад 100%, док у појединачним валутама он може бити испод 100%, наведено не значи да је показатељ у појединачним валутама само обрачунска категорија.</p> <p>Наиме, у складу са тачком 24. став 2. Одлуке - НБС, ако оцени да је то потребно, може ограничити валутну неусклађеност, односно може одредити банци највећи проценат нето одлива ликвидних средстава у одређеној валути који се током периода стреса може покрити држањем ликвидне активе која није изражена у тој валути .</p>
----------------	---

бр. питања	4.
тачка 15.	
питање	У ставу 2. приликом израчунавања значајности валута да ли је у ванбилансне обавезе потребно узети и спот и своп трансакције?
одговор	Да, приликом утврђивања материјално значајних валута у обзир се узимају и спот и своп трансакције.

бр. питања	5.
питање	Да ли је потребно на месечном нивоу одређивати значајне валуте за извештај показатељ покрића ликвидном активом?
одговор	Да, потребно је да банка на сваки извештајни датум утврди које су валуте материјално значајне.

бр. питања	6.
тачка 18. став 1. одредба под 5)	
питање	Молимо вас за потврду да се државне хартије од вредности, листиране на Prime листингу Београдске берзе сматрају хартијама које се котирају на берзи, у складу са тачком 18, став 1, одредба под 5), независно од обима/интезитета трговања тим

	хартијама, односно понуде/тражње истих.
одговор	За државне хартије од вредности које се котирају на Београдској берзи сматра се да је испуњен општи услов из тачке 18. став 1. одредба под 5) Одлуке о управљању ризиком ликвидности банке.

бр. питања	7.
тачка 19. став 1.	
питање	У овој тачки се наводи да је банка дужна да обезбеди да актива која улази у заштитни слој ликвидности буде адекватно диверзификована. Која је мера диверзификованости? Који су лимити диверзификованости?
одговор	<p>У тачки 40. Одлуке су прописана одређена регулаторна ограничења која се односе на различите категорије ликвидне активе (ликвидна актива првог реда, ликвидна актива другог А реда и ликвидна актива другог Б реда), при чему је потребно да банка размотри да ли је потребно да постави и нека додатна ограничења или строжија ограничења од оних која су постављена.</p> <p>Поред тога, банка је дужна да сама у својим политикама и процедурама постави лимите како би се спречила концентрација улагања у одређену врсту ликвидне активе унутар сваке од категорија ликвидне активе (ликвидна актива првог реда, ликвидна актива другог А реда и ликвидна актива другог Б реда) јер се не може унапред знати које врсте ликвидне активе унутар сваке категорије могу бити теже утрживе у условима стреса. Такође, потребно је да банка постави лимите у погледу улагања у активу одређених издавалаца или у активу са одређене географске локације у односу на укупан износ ликвидне активе.</p>

бр. питања	8.
тачка 19. став 1.	
питање	У овој тачки се наводи да је банка дужна да обезбеди да актива која улази у заштитни слој ликвидности буде адекватно диверзификована. Уколико Банка искључиво улаже у хартије од вредности Републике Србије да ли се то сматра неадекватном диверзификованошћу, јер је у оквиру члана 19. став 2. наведено да Народна банка Србије може банци наложити примену одређених ограничења или другу врсту захтева како би

	обезбедила испуњеност услова из става 1. ове тачке, при чему се та ограничења и захтеви не примењују на ликвидну активу првог реда која представља изложеност према државама?
одговор	Захтев у вези са диверзификованошћу ликвидне активе у заштитном слоју ликвидности се не односи на хартије од вредности Републике Србије.

бр. питања	9.
тачка 21.	
питање	Имајући у виду да банка поседује високо ликвидне хартије од вредности које су распоређене у књигу трговања па самим тим не задовољавају оперативне услове за укључивање у заштитни слој ликвидности из наведене тачке, молимо за појашњење да ли овакву активу банка може третирати као прилив независно од датума доспећа наведених хартија с обзиром на њихову утрживост (котацију на признатој берзи).
одговор	<p>Циљ оперативног услова из тачке 21. став 2. Одлуке је да организациона јединица за управљање ликвидношћу банке (нпр. treasury) има контролу над уновчавањем ликвидне активе у било ком тренутку у периоду од 30 календарских дана услова стреса и да може слободно да располаже средствима која се остваре продајом ликвидне активе у том периоду.</p> <p>Наведено не значи да ликвидна актива мора бити одвојена у посебан скуп који ће бити под искључивом контролом организационе јединице за управљање ликвидношћу већ се испуњеност овог услова може доказати и тиме што банка има развијене политике и процедуре и системе који организационој јединици за управљање ликвидношћу дају контролу над уновчавањем ликвидне активе у условима стреса и омогућавају јој да слободно располаже средствима која се тим путем остваре током периода стреса, а да то не буде у супротности са пословном стратегијом или стратегијом управљања ризицима банке.</p> <p>Уколико одређена ликвидна актива банке не задовољава услове за укључивање у заштитни слој ликвидности за потребе обрачуна показатеља покрића ликвидном активом, само потраживања по основу те активе која доспевају у наредних 30 календарских дана се могу укључити у ликвидну активу.</p>

бр. питања	10.
тачка 22.	
питање	Да ли је Банка у обавези да редовно, најмање једном годишње у циљу провере доступности тржишта прода узорак ликвидних потраживања која се односе на улагању Банке у ХОВ Министарства финансија Републике Србије?

одговор	Наведени оперативан услов из тачке 22. Одлуке о управљању ризиком ликвидности банке се не примењује на ликвидну активу првог реда, осим на покривене обвезнице изразито високог квалитета. Имајући у виду да се дужничке хартије од вредности Републике Србије укључују у ликвидну активу првог реда, уз испуњеност свих услова прописаних Одлуком о управљању ризиком ликвидности, наведени услов који се односи на продају узорка ликвидне активе се не примењује на дужничке хартије од вредности Републике Србије.
----------------	--

бр. питања	11.
тачка 22.	
питање	<p>Потребно је појашњење око продаје узорка ликвидне активе ради провере доступности тржишта за то врсту ликвидне активе и ефикасности интерног процеса за ту продају. Појашњење је потребно у смислу</p> <ul style="list-style-type: none"> - дефиниције узорка ликвидне активе - начина на који ће се доказати да је тржиште доступно и да је интерни процес ефикасан. <p>Наиме банка константо купује или продаје ХоВ па се поставља питање шта је додатно потребно учинити.</p>
одговор	<p>Потребно је прво напоменути да се овај захтев не односи на ликвидну активу првог реда, осим покривених обвезница изразито високог квалитета.</p> <p>Када је реч о осталим облицима активе која се укључује у ликвидну активу другог реда (нпр. акције) потребно је да банка одреди који је износ активе потребно да прода (у зависности од износа активе који има, врсте активе, као и у зависности од тога да ли се она држи са наменом трговања или не и сл.) како би видела да ли постоји активно тржиште за ту врсту активе, као и да ли постоје одређене препреке у продаји те врсте активе у самој банци или екстерно. Имајући у виду да у условима стреса банка може имати потребу да ликвидну активу брзо прода како би покрила нето одливе ликвидних средстава потребно је повременом продајом те активе да тестира колико су њени интерни процеси за продају активе ефикасни. Такође, повременом продајом ликвидне активе ублажавају се негативни сигнали које банка шаље тржишту уколико буде морала да продаје активу у условима стреса.</p> <p>Фактори конверзије који су прописани у Одлуци за сваки облик ликвидне активе указују на проценат вредности ликвидне активе за који се очекује да неће моћи да се конвертује у готовину у условима стреса на тржишту. У Одлуци су прописани минимални фактори конверзије које је банка дужна да</p>

	примењује на сваку врсту ликвидне aktive али банка може да примени веће корективне факторе када оцени да ће у условима стреса мањи износ ликвидне aktive моћи да се конвертује у готовину. До података за такву врсту процене банка може доћи и кроз овакву повремену продају узорка ликвидне aktive.
--	---

бр. питања	12.
тачка 24. став 1.	
питање	У овој тачки се наводи да је банка дужна да обезбеди усклађеност валутне структуре aktive и нето одлива. Како се мери усклађеност?
одговор	Појединачно по значајним валутама показатељ покрића ликвидном активом не мора бити изнад 100% али банке и НБС су дужне да прате ниво неусклађености и да оцене да ли он може бити претња по банку.

бр. питања	13.
тачка 26.	
питање	Да ли се, хартије од вредности које задовољавају услове за укључивање у ликвидну активу, а чије је преостало доспеће до 30 дана (на извештајни датум), укључују у ликвидну активу или се третирају приливима, независно од валуте и рачуноводственог третмана (књига трговања, АФС, банкарска књига)
одговор	У ликвидну активу за потребе обрачуна показатеља покрића ликвидном активом се укључује сва ликвидна актива коју банка има на дан извештавања и која задовољава услове прописане Одлуком независно од преосталог рока доспећа те aktive. Рачуноводствени третман aktive не утиче директно на то да ли ће она бити класификована као ликвидна актива за потребе обрачуна показатеља ликвидном активом.

бр. питања	14.
тачка 26. алинеја 2.	
питање	Да ли се издвојена обавезна резерва третира као изложеност према Централној банци у складу са поменутом алинејом?
одговор	Износ издвојене обавезне резерве се не може сматрати изложеношћу према НБС за потребе тачке 26. став 1. одредба под 2) Одлуке и тај износ се не укључује у ликвидну активу за потребе обрачуна показатеља покрића ликвидном активом. У ликвидну активу за потребе обрачуна показатеља покрића ликвидном активом се укључује само вишак износа издвојене

	<p>динарске и девизне обавезне резерве изнад обрачунаог износа динарске и девизне обавезне резерве банке.</p> <p>Банка не може неограничено располагати износом издвојене обавезне резерве, те се тај износ не укључује у ликвидну активу.</p>
--	--

бр. питања	15.
тачка 26., одредба под 2), 4. алинеја	
питање	<p>Да ли се у складу са алинејом 4.:</p> <p>– износ издвојене динарске и девизне обавезне резерве изнад обрачунаог износа динарске и девизне обавезне резерве банке;</p> <p>у ликвидну активу првог реда укључују средства на жиро рачуну банке изнад износа обрачунате динарске резерве?</p>
одговор	<p>Да, износ који је банка издвојила на жиро рачуну изнад износа обрачунате динарске обавезне резерве се може укључити у ликвидну активу првог реда.</p>

бр. питања	16.
тачка 26. став 1. одредба под 3)	
питање	<p>Да ли у ликвидну активу првог реда која се односи на изложеност према Републици Србији улазе све ХоВ без обзира на валуту?</p>
одговор	<p>Валута у којој су емитоване хартије од вредности не утиче на њено укључивање у ликвидну активу. Ако су испуњени сви услови прописани Одлуком онда се хартије од вредности које је емитовала Република Србија могу укључити у ликвидну активу невезано од валуте у којој су емитоване.</p>

бр. питања	17.
тачка 32.	
питање	<p>Да ли се под секјуритизацијом подразумева само права секјуритизација или и синтетичка или обе?</p>
одговор	<p>У складу са тачком 30. Одлуке у ликвидну активу другог Б реда могу се укључити изложености по основу хартија од вредности обезбеђених имовином ако испуњавају услове из тач. од 32. до 34 те одлуке. Услов из тачке 32. одредба под 8) Одлуке је да такве секјуритизоване позиције не могу бити синтетички</p>

	секјуритизоване позиције.
--	---------------------------

бр. питања	18.
глава IV	
питање	Потребно је појашњење да ли се девизна средства на ностро рачунима код банака сврставају у ликвидну активу или у ликвидне приливе?
одговор	Као што је наведено у тачки 26. одредба под 1) Одлуке у ликвиду активу се укључују само новчанице и ковани новац у благајни док се средства на рачунима код других банака не укључују у ликвидну активу већ се могу укључити у приливе ликвидних средстава уколико су испуњени сви прописани услови.

бр. питања	19.
тачка 40. став 2.	
питање	У овом члану се наводи да се на заштитном слоју ликвидности врше прилагођавања за репо и обрнути репо и друге трансакције. Како се то прилагођавање врши?
одговор	У Извештају о обрачуну показатеља покрића ликвидном активом су постављене формуле које указују на то како се наведено прилагођавање спроводи.

бр. питања	20.
тачка 46.	
питање	Да ли банка из обрачуна одлива може искључити све орочене депозите правних лица, са роком доспећа преко 30 дана од дана извештавања?
одговор	У складу са тачком 43. став 2. алинеја друга Одлуке одливи ликвидних средстава обухватају и преостали износ обавеза чију исплату може захтевати поверилац у наредних 30 дана. Имајући наведено у виду из одлива ликвидних средстава се могу искључити депозити правних лица чији је рок доспећа преко 30 дана од дана извештавања и чију исплату депонент не може захтевати у периоду од 30 дана од дана извештавања.

бр. питања	21.
тачка 46.	
питање	Да ли банка из обрачуна одлива може искључити све орочене депозите физичких лица, са роком доспећа преко 30 дана од дана извештавања, или само орочене депозите код којих су уговорене клаузуле на основу којих се испуњавају услови одредби:

	<p>1) у периоду од 30 дана депоненту није дозвољено да повуче депозит;</p> <p>2) за повлачење средстава пре истека периода од 30 дана депонент банке ће сносити губитак једнак износу камате у периоду од дана повлачења средстава до дана доспећа уговора о депозиту и мора платити материјално значајну накнаду, при чему та накнада не мора бити већа од износа камате на коју је клијент остварио право у периоду од полагања депозита до дана повлачења средстава.?</p>
одговор	<p>Да би орочени депозит физичког лица са роком доспећа преко 30 дана од дана извештавања могао да се искључи из одлива ликвидних средстава морају да буду испуњени услови из тачке 46. Одлуке.</p>

бр. питања	22.
тачка 47.	
питање	<p>На основу којих критеријума Банка треба да одреди стопу одлива из ранга дефинисаног одлуком (од 10% до 15% и/или од 15% до 20%)</p>
одговор	<p>Све стопе одлива прописане Одлуком су постављене као стопе одлива које се могу очекивати у периоду од 30 календарских дана услова стреса.</p> <p>У конкретном случају је потребно да банка процени коју стопу одлива из прописаног распона може да очекује по основу депозита из свог портфолија у периоду од 30 календарских дана услова стреса.</p>

бр. питања	23.
тачка 48.	
питање	<p>Потребно је експлицитно дефинисати појам просечне каматне стопе за сличну категорију физичких лица или начин израчунавања исте. Да ли ће Народна банка Србије објављивати просечне каматне стопе према врстама депозита за које захтева поређење?</p>
одговор	<p>Овим условом проверава се да ли је реч о депозиту код ког се очекује већи одлив с обзиром да зависи од висине каматне стопе, односно депозит је првенствено положен због више каматне стопе. Банка идентификује депозите који зависе од каматне стопе тако што врши поређење каматне стопе својих депозита са просечном каматном стопом коју банке које имају сличан пословни модел и величину плаћају за сличну категорију депозита физичких лица (узимајући у обзир и валуту и рочност као једне од карактеристика депозита).</p> <p>Уколико је каматна стопа коју банка нуди на одређени депозит</p>

	<p>знатно виша у односу на просек каматних стопа које нуде друге банке на сличне врсте депозита (по валути и рочности) овај услов ће се сматрати испуњеним.</p> <p>Банка је сама дужна да испита да ли је стопа коју она нуди виша од просека каматних стопа у остатку банкарског сектора, при чему може користити статистике које објављује НБС.</p>
--	---

бр. питања	24.
тачка 48.	
питање	Да ли се депозит којем клијент може приступити искључиво путем интернета (мобилне и web апликације) али клијент мора да дође у експозитуру да би отворио рачун сматрају депозитима којима се може приступити искључиво путем интернета у смислу тачке 48. Одлуке?
одговор	Депозити којима се може приступити искључиво путем интернета се сматрају таквим и ако је клијент дужан да отвори рачун доласком у експозитуру.

бр. питања	25.
тачка 48. одредба под 4)	
питање	Да ли се приликом провере испуњености услова из поменуте алинеје узимају у обзир само депозити који доспевају у наредних 30 дана или се посматрају сви орочени депозити уколико не постоји обавеза уговарања отказног рока (већ могућност разорочења депозита без отказног рока). Наравно, водећи рачуна да исти не испуњавају критеријуме из тачке 46. ове Одлуке.
одговор	Услов из наведене алинеје се сматра испуњеним код депозита код којих је уговорен отказни рок који је краћи од 30 календарских дана, укључујући и оне депозите без уговореног отказног рока.

бр. питања	26.
тачка 49.	
питање	Тачком 49. дефинисано је: “Износ депозита физичких лица или дела депозита тих лица који не испуњава критеријуме за примену стопе одлива у складу с тач. 47. и 48. ове одлуке а који је осигуран код Агенције за осигурање депозита.” Уколико клијент има више партија депозита и у више валута које у збиру прелазе износ осигуран код Агенције за осигурање депозита, да ли је битан редослед укључивања партија на које се примењује стопа одлива дефинисана овом тачком или Банка може сама да одреди критеријум на основу ког ће се партије и

	валуте укључивати, јер на пример у случају ЕУР депозита од 50.000 ЕУР и РСД депозита у противвредности од 50.000 ЕУР ?
одговор	Банка сама утврђује редослед партија депозита на које се примењује стопа одлива дефинисана тачком 49. Одлуке.

бр. питања	27.
питање	Да ли се депозити осигурани код АОД деле на део до и део преко 50.000 ЕУР (у смислу да је стабилан само део до 50.000 ЕУР, а део преко није, или су стабилни само осигурани депозити чији је износ до 50.000 ЕУР)?
одговор	У складу са тачком 49. Одлуке о управљању ризиком ликвидности износ депозита физичких лица или дела депозита тих лица који не испуњава критеријуме за примену стопе одлива у складу с тач. 47. и 48. те одлуке а који је осигуран код Агенције за осигурање депозита – сматра се стабилним депозитом. Имајући наведено у виду депозити се деле на осигурани и неосигурани део.

бр. питања	28.
тачка 51.	
питање	Шта се подразумева под институционалним инвеститорима?
одговор	Односи се на велике организације попут банака, осигуравајућих друштава, пензијских фондова, инвестиционих фондова, инвестиционих компанија и сл.

бр. питања	29.
тачка 51. став 1. одредба под 2) и став 4.	
питање	Како одредити који део средстава на депозитним рачунима клијенту служи за оперативно пословање...ради класификације депозита као оперативног?
одговор	У оперативне депозите се укључују: -депозити или делови депозита који су клијенту неопходни за обављање послова клиринга, кастоди послова или послове управљања готовином (износ депозита који клијент може да повуче, а да му остане довољан износ средстава на рачуну да несметано може да обавља послове клиринга, кастоди послове или послове управљања готовином се неће сматрати оперативним депозитом, при чему је потребно да банка процени да ли клијент на рачуну држи више средстава него што му је потребно за редовна плаћања) и -депозити који се држе за остале сврхе у оквиру успостављеног

	<p>пословног односа са банком који задовољавају услове из тачке 53. Одлуке.</p> <p>Суштина је да та средства клијент држи само како би могао да нормално обавља своје послове, односно да не чува средства на овом рачуну. Сваки износ преко тога ће се сматрати неоперативним депозитом и имаће третман утврђен у тачки 54. Одлуке.</p> <p>Банка може кроз време пратити обим плаћања које је клијент вршио преко тог рачуна и све што се држи преко таквог износа укључити у неоперативне депозите из тачке 54. Одлуке.</p> <p>Такође, ако банка не развије методологију за процену који се део депозита може сматрати оперативним треба целокупан износ депозита да третира као неоперативан депозит у складу са тачком 54. Одлуке.</p>
--	--

бр. питања	30.
тачка 51.	
питање	<p>Нејасно је шта би биле оперативне препреке услед којих је повлачење депозита у наредних 30 дана мало вероватно. Ако говоримо о трансакционим рачунима правних лица које они имају како би, између осталог користили услуге клиринга и приступ платним системима за овакве рачуне не постоје оперативне ни правне препреке које клијенте спречавају да средства са њих подижу. На овај начин ниједан трансакциони рачун који клијенти заиста могу у великој мери користити за горе наведене услуге неће моћи да се категоришу као оперативни депозит. У питањима и одговорима које су банке раније упутиле нигде се не помињу оперативне препреке већ само праћење стања кроз време као одговор на питање везано за оперативне депозите.</p>
одговор	<p>Оперативна препрека у примеру који сте навели би била то што уколико би клијент повукао целокупан износ средстава он не би могао да користи услуге клиринга и има приступ платним системима и требало би му времена да пронађе другог пружаоца таквих услуга. Потребно је да банка утврди који износ средстава на трансакционом рачуну клијента му служи за коришћење услуга клиринга, кастоди услуга, услуга управљања готовином и других сличних услуга и који ће се сматрати оперативним депозитом, док се преостали износ сматра неоперативним депозитом. Банка је дужна да развије методологију за утврђивање депозита који су повезани са коришћењем услуга клиринга, кастоди услуга, услуга управљања готовином и других сличних услуга и за утврђивање</p>

	<p>вишака средстава на рачунима који се не могу сматрати оперативним депозитима, као што су вишкови средстава у односу на одређена редовна плаћања клијента. Таквом анализом банка треба да дође до закључка који део депозита је вероватно да се неће одлити у условима стреса с обзиром да је потрабан клијенту за оперативне потребе, односно коришћење услуга клиринга, кастоди услуга, услуга управљања готовином и других сличних услуга. Оква анализа може да буде извршена за одређене групе депозита (по врсти клијента, услуге и сл.) али мора да буде довољно детаљна како би се у обзир узели сви ризици и мора бити документована. Банка може да развије статистичке моделе у циљу утврђивања везе између износа средстава на рачуну и вредности трансакција које се извршавају преко тог рачуна у циљу утврђивања дела средстава које ће клијент држати у банци и у условима стреса за оперативне потребе. Сви депозити за које банка не спроведе овакву анализу сматраће се неоперативним депозитима.</p>
--	--

бр. питања	31.
тачка 51.	
питање	Шта се тачно подразумева под депозитима који се односе на кастоди услуге? Да ли су то сви новчани депозити који се воде за трговање хартијама од вредности или су само депозити који се односе на институционалне инвеститоре?
одговор	Под депозитима положеним за потребе коришћења кастоди услуга подразумевају се сви депозити који су положени за потребе обављања трансакција поравнања са хартијама од вредности, трансфера уговорених плаћања, обраде средстава обезбеђења, извршења трансакција у инострану валути, држања новчаних средстава и провизије за услуге управљања вишком готовине, а могу се односити и на активности пријема дивиденди и других прихода, исплате и наплате потраживања клијената, уговорену дистрибуцију средстава клијената и плаћање накнада, пореза и других трошкова.

бр. питања	32.
питање	Одређене категорије депозита као што су наменски депозити положени за обављање одређених послова, а које клијенти нису подигли у временском периоду дужем од годину дана какав би третман требало да имају, односно стопе одлива? Да ли стопе прописане тачком 54. Одлуке или тачком 78.?
одговор	На износ обавеза по основу депозита правних лица које доспевају у року од 30 дана од дана извештавања или депозита које клијент може повући у том периоду, ако не испуњавају услове да се третирају као оперативни депозити, укључујући и наменске депозите се примењују стопе одлива у складу са

	тачком 54. Одлуке.
--	--------------------

бр. питања	33.
тачка 60.	
питање	Да ли се ова тачка односи и на уговоре банке са кредиторима чијим одредбама је предвиђено превремено враћање кредита у случају да се не испуњавају одређени постављени показатељи? Ако да, да ли се овим кредитима додељује пондер 100%, без обзира да ли банка испуњава ове услове?
одговор	Да, наведени захтев се односи на све уговоре у складу са којима, у случају погоршања кредитне способности банке, односно смањења њеног кредитног рејтинга до три нивоа у периоду од 30 дана може доћи до додатних одлива ликвидних средстава (укључујући превремено враћање кредита). У случају таквих уговора примењује се стопа одлива од 100% без обзира да ли је већ дошло до погоршања кредитне способности банке или не.

бр. питања	34.
тачка 61. став 1.	
питање	Да ли се обавеза банке да у укупне одливе ликвидних средстава укључи и додатни одлив односи само на трансакције код којих је могуће додатно средство обезбеђења (у смислу margin call-a) или на све деривате?
одговор	Наведени захтев се односи на све трансакције са дериватима, трансакције финансирања хартијама од вредности или друге уговоре код којих постоји могућност да се у условима стреса на тржишту од банке захтева да положи додатна средства обезбеђења.

бр. питања	35.
тачка 64.	
питање	Потребно је појаснити разлику ставки одлива дефинисаних тачком 64. и тачком 62. на конкретном примеру у ситуацији уговорених деривата.
одговор	У складу са тачком 62. Одлуке приливи и одливи ликвидних средстава који се очекују у наредних 30 календарских дана по основу уговора о дериватима рачунају се на нето основи. У методологији за попуњавање образаца који се односе на показатељ покрића ликвидном активом су дати примери таквог нетирања и израчунавања прилива и одлива на примеру валутних деривата.

	<p>У тачки 64. Одлуке се наводе додатни одливи које је банка дужна да укључи у обрачун показатеља покрића ликвидном активом, а који се првенствено односе на средстава обезбеђења.</p> <p>У одредби под 1) тачке 64. Одлуке реч је о вредности средстава обезбеђења изнад уговореног нивоа које је друга уговорна страна положила код банке и који та друга уговорна страна може у било ком тренутку да повуче у наредних 30 календарских дана.</p> <p>У одредби под 2) тачке 64. Одлуке се наводи случај када банка треба да врати средства обезбеђења другој уговорној страни, а дужна је да то уради у наредних 30 календарских дана.</p> <p>У одредби под 3) тачке 64. Одлуке се наводи случај када је друга уговорна страна банци предала средства обезбеђења која задовољавају услове за укључивање у заштитни слој ликвидности и које је банка укључила у заштитни слој ликвидности, а које друга уговорна страна може да у било ком тренутку замени са средствима обезбеђења која не задовољавају услове за укључивање у заштитни слој ликвидности.</p>
--	---

бр. питања	36.
тачка 64. став 1. одредба под 2)	
питање	<p>Нејасно је да ли се и депозит који је банка примила од физичког лица као средство обезбеђења (гарантни депозит положен од физичког лица за кредит) не сматра обавезом и да се самим тим примењује стопа одлива од 100% (у складу са тачком 64. одредба под 2), будући да се тачка 65. позива на тачку 51. ове одлуке која се тиче само оперативних депозита лица која нису физичка лица, или се овај депозит третира као депозит од физичког лица у складу са тачкама 45. до 50 ове одлуке.</p>
одговор	<p>Депозити које је банка примила као колатерал (без обзира да ли их је примила од физичког или правног лица) се неће приказивати у оквиру осталих депозита већ ће се третирали у складу са тачком 64. одредба под 2) Одлуке, односно ако је банка дужна да тај депозит врати у наредних 30 календарских дана она ће га третирали као одлив у складу са том тачком.</p> <p>Уколико је депозит положен по основу кредита који не доспева у наредних 30 календарских дана и ако је уговором дефинисано</p>

	да дужник не може да повуче депозит пре рока доспећа кредита онда банка не мора обрачунавати одлив ликвидних средстава у складу са тачком 64. став 1. одредба под 2) Одлуке.
--	--

бр. питања	37.
питање	Да ли је могуће да <i>held to maturity</i> хартије од вредности уђу у обрачун ЛЦР и по којој тржишној вредности?
одговор	Рачуноводствени третман хартија од вредности не утиче на њихово укључивање у обрачун показатеља покрића ликвидном активом, односно и хартије од вредности које се држе до доспећа могу ући у обрачун тог показатеља ако испуњавају све опште услове из тачке 18. Одлуке о управљању ризиком ликвидности банке, оперативне услове прописане тач. 19. до 24. те одлуке, као и услове за укључивање у ликвидну активу првог реда или ликвидну активу другог реда у складу са тач. од 26. до 41. те одлуке. Банка може укључити такве хартије од вредности у заштитни слој ликвидности ако може њима слободно располагати у наредних 30 дана услова стреса, односно ако не постоје препреке да их прода у том периоду и ако њима управља организациона јединица за управљање ликвидношћу. Банка у обрачун заштитног слоја ликвидности укључује тржишну вредност тих хартија од вредности у складу са тачком 18. став 1. одредба под 4) Одлуке о управљању ризиком ликвидности банке.

бр. питања	38.
тачке 72. и 77.	
питање	На основу ове две тачке закључак је да се износ неопозивих, условно опозивих и оквирних кредита који се могу безусловно и без претходне најаве отказати пондеришу истим пондером од 10% при рачунању одлива, уколико је реч о клијенту који не задовољава услове из тачке 2, одредба под 8. Да ли је добро тумачење?
	Да, на износ опозивих и условно опозивих кредитних линија које су одобрене лицу које није лице у финансијском сектору и није физичко лице или мало или средње предузеће из тачке 2. одредба под 8) Одлуке о управљању ризиком ликвидности банке примењује се стопа одлива од 10%, што је иста стопа одлива која се примењује и на неискоришћени износ одобрених оквирних кредита које банка може безусловно и без претходне најаве отказати.

бр. питања	39.
тачка 77.	
питање	За кредитне картице и дозвољене минусе претпоставка је да се користе проценти 5% и 7% смо ако се могу сматрати безусловно

	опозивим. Уколико то није случај, због закона о заштити корисника финансијских услуга или уговора банке, да ли то значи да се сви неискоришћени износи лимита пондеришу са 10%?
одговор	Неискоришћени износ лимита по кредитним картицама и минуса по текућим рачунима ако се не сматрају безусловно опозивим се множи са стопом одлива од 5% ако су одобрени физичком лицу или малом или средњем предузећу (у складу са тачком 71. Одлуке о управљању ризиком ликвидности банке) или 10% ако су одобрени лицу које није лице у финансијском сектору и није физичко лице или мало или средње предузеће из тачке 2. одредба под 8) Одлуке управљању ризиком ликвидности банке (у складу са тачком 72. те одлуке).

бр. питања	40.
тачка 77.	
питање	Потребно је прецизирати одредбу под 7) шта се подразумева под планираним плаћањима по основу деривата при чему се планирани одлив процењује у условима стреса. С обзиром да су уговорени деривати већ обухваћени тачком 62. Молимо Вас да појасните на конкретном примеру начин укључења наведене тачке и везу са одливима дефинисаним тачком 62.
одговор	Подразумевају се очекивана плаћања у наредних 30 календарских дана по основу уговора о дериватима које банка још није закључила али планира да их закључи.

бр. питања	41.
тачка 77.	
питање	Одредба под 8) – шта се подразумева под ванбилансним производима повезаним са финансирањем трговине с обзиром да су обавезе по основу гаранција већ укључене у одливе тачком 77. одредба под 1). Појаснити на конкретном примеру начин укључења наведене тачке.
одговор	<p>Под ванбилансним производима повезаним са финансирањем трговине подразумева се финансирање, укључујући и гаранције, које је повезано са разменом робе и услуга, употребом финансијских инструмената са фиксним краткорочним роком доспећа који је обично краћи од годину дана. Финансијски инструменти којима се финансира трговина могу бити различити, а најчешће коришћени су акредитиви.</p> <p>Уколико су гаранције намењене финансирању трговине оне ће се сматрати ванбилансним производима повезаним са финансирањем трговине.</p>

бр. питања	42.
тачка 79.	
питање	Да ли се код прилива као критеријум поред дана доцње узима и критеријум класификације према Одлуци о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке - А или се посматрају само дани доцње?
одговор	<p>Два основна критеријума која морају да буду испуњена да би потраживање банке могло да се укључи у приливе ликвидних средстава за потребе обрачуна показатеља покрића ликвидном активом су:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да дужник измирује своје обавезе са доцњом не дужом од 5 дана; • да банка нема разлога да очекује да ће дужник престати да уредно измирује своје обавезе у наредних 30 календарских дана.

бр. питања	43.
тачка 79.	
питање	Да ли се улагања у инвестиционе јединице у инвестиционе фондове на територији Србији могу сматрати као ликвидна потраживања од клијената у финансијском сектору?
одговор	Улагања у отворене инвестиционе фондове се третирају у складу са тач. 35. до 39. Одлуке и ако су испуњени сви услови дефинисани у тим тачкама она се могу укључити у ликвидну активу за потребе обрачуна показатеља покрића ликвидном активом.

бр. питања	44.
тачка 79.	
став 1.	
питање	Да ли се очекује да се за сваки пласман проверава да ли је у доцњи више од 5 дана како би ушао у обрачун прилива?
одговор	Банка у обрачун показатеља покрића ликвидном активом може да укључи само приливе ликвидних средстава који се очекују у наредних 30 календарских дана по основу потраживања банке по којима не постоји доцња дужа од 5 дана.

бр. питања	45.
тачка 79.	
питање	У ставу 1 се наводи: “не очекује неизмирење обавеза у наредних 30 дана.” Да ли је НБС имала у виду само потраживања класификована у А у складу са Одлуком о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке? Шта НБС сматра меродавним у смислу да се не очекује неизмирење обавеза?

одговор	Банка сама утврђује критеријуме за процену способности дужника да измири своје обавезе у наредних 30 дана, попут критеријума које користи приликом утврђивања проблематичних кредита код којих постоји доцња мања од 90 дана али банка сматра да је способност дужника да отплати дуг погоршана и да је отплата дуга у пуном износу доведена у питање.
----------------	--

бр. питања	46.
тачка 79.	
питање	Тачком 79. Одлуке дефинисано је да се приливи ликвидних средстава процењују у периоду 30 дана и обухватају уговорене приливе по основу потраживања по којима не постоји доцња дужа од пет дана, али је потребно ближе појашњење на коју доцњу се мисли, односно историјску или активну. Активну по одређеном кредитном производу чији се прилив процењује или било ком кредитном производу који тај клијент има, доцња искључиво по основном производу или камати и накнади обрачунатим за исти (јер тачка 81. има ограничење само за главницу)?
одговор	Мисли се на доцњу према последњем уговореном датуму доспећа и то за свако потраживање засебно по основу којег банка остварује приливе ликвидних средстава.

бр. питања	47.
тачка 79-81.	
питање	Који тачно проценат треба применити на ностро рачуне банке код страних банака?
одговор	На потраживања по основу ностро рачуна у страним банкама примењује се стопа прилива у зависности од тога да ли се такви депозити сматрају оперативним депозитима или не. Уколико се такви депозити не сматрају оперативним депозитима примењује се стопа прилива од 100%, док ако се сматрају оперативним депозитима примењује се стопа прилива која је једнака стопи одлива коју примењује друга уговорна страна (или 5% када банка не може да утврди стопу одлива коју примењује друга уговорна страна).

бр. питања	48.
питање	Да ли Банка на приливе по основу дозвољеног прекорачења по текућем рачуну одобрених физичким лицима примењује стопе прилива дефинисане у оквиру Тачке 81. став 7), односно не укључује их или стопу прилива дефинисану у оквиру става 9. исте тачке, односно 20%, уз ограничење на 7 % планираних одлива по истом основу прописано Тачком 77.

одговор	У приливе ликвидних средстава се укључују приливи по основу потраживања по којима не постоји доцња дужа од 5 дана и код којих се не очекује неизмирење обавеза у наредних 30 дана. На потраживања по основу дозвољених прекорачења по текућим рачунима примењује се стопа прилива од 20% у складу са тачком 81. одредба под 9) одлуке уколико немају уговорен рок доспећа, а у складу са уговором банка може захтевати исплату средстава у наредних 30 дана. Банка може да примени вишу стопу прилива (50%) у складу са тачком 81. одредба под 1) ако потраживања од клијената који нису лица у финансијском сектору, по основу главнице, доспевају у наредних 30 дана од дана извештавања.
----------------	---

бр. питања	49.
тачка 85. став 1. алинеја 4.	
питање	Како банка може да утврди да ли и друга уговорна страна примењује исту стопу одлива, а која је при томе већа од 40%?
одговор	<p>Уколико банка тражи сагласност да примени стопу прилива на износ неповучених кредитних линија и линија за ликвидност која је нижа од 40% није потребно да друга уговорна страна примењује ту стопу одлива на износ обавеза по основу те линије.</p> <p>Међутим ако банка тражи сагласност да примени стопу прилива већу од 40% онда је потребно да и друга уговорна страна примењује ту стопу одлива на износ обавеза по основу те линије. Имајући у виду да се овакво изузеће може применити само ако је друга уговорна страна матично друштво банке, њено подређено друштво или подређено друштво њеног матичног друштва мишљења смо да банка може добити потврду о томе коју стопу одлива примењује друга уговорна страна.</p>

бр. питања	50.
Показатељи ликвидности банке	
питање	Банка је у обавези да показатељ покрића ликвидном активом обрачунава за значајне валуте. Одлуком је дефинисано да је валута значајна уколико јој збир билансних и ванбилансних обавеза представља 5% од укупних обавеза Банке. Да ли укупне обавезе Банке укључују и капитал Банке?
одговор	У укупне обавезе се не укључује капитал банке.

бр. питања	51.
Показатељи ликвидности банке	
питање	У случају валутне неусклађености НБС може да одреди Банци највећи проценат нето одлива у одређеној валути. Да ли валутну усклађеност ликвидне активе и нето одлива ликвидних средстава Банка треба да пропише интерном Методологијом која ће обухватити и лимите?
одговор	<p>Банка и НБС треба да прате степен валутне неусклађености ликвидне активе и нето одлива ликвидних средстава у појединачно значајним валутама.</p> <p>Уколико НБС сматра да је потребно, може банци одредити највећи дозвољени проценат нето одлива ликвидних средстава у одређеној валути који се, током периода стреса, могу покрити држањем ликвидне активе која није изражена у тој валути.</p> <p>Такође, банка је дужна да прати степен неусклађености валутне структуре ликвидне активе и нето одлива ликвидних средстава и да осигура да не дође до прекомерне неусклађености. Уколико банка има вишак ликвидне активе у одређеној валути он може служити за покриће нето одлива ликвидних средстава у другој валути али је потребно да банка узме у обзир да у условима стреса размена валута може бити отежана, односно трошкови размене валута могу порасти. Имајући у виду наведено банка може поставити интерне минималне вредности показатеља покрића ликвидном активом у појединачно значајним валутама или лимите на проценат нето одлива ликвидних средстава у одређеној валути који се, током периода стреса, могу покрити држањем ликвидне активе која није изражена у тој валути.</p>